

У складу са тачком 8 члана 6 Пословника о раду Етичког одбора Института друштвених наука из 2020. године, председник Етичког одбора на крају пословне године доставља директору Института:

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ИНСТИТУТА ДРУШТВЕНИХ НАУКА ЗА 2022. ГОДИНУ

Увод

Научно веће Института друштвених наука је 2020. године усвојило Етички кодекс (доступно на линку: <http://idn.org.rs/wp-content/uploads/2020/07/Eticki-kodeks-1.pdf>) и основало је Етички одбор Института друштвених наука, са циљем да осигура да се током свих фаза истраживања, која се по правилу покрећу ради развоја различитих области науке, као и ради општег добра, спрече и одстрани злоупотребе које могу проузроковати штету по људе, друштво, науку и Институт. Доносећи Етички кодекс Научно веће Института је обавезало своје научнике и сараднике да се придржавају правила добре научне праксе и уједно утврђује правила и начине како би предупредило, елиминисало и санкционисало недолично понашање и могуће злоупотребе. Такође, настојећи да обезбеди највише стандарде за спровођење истраживања и заштиту права запослених и сарадника Института директор Института је 2020. године донео Правилник којим је уређена заштита података о личности (доступно на линку: <http://idn.org.rs/wp-content/uploads/2020/07/Pravilnik-o-zastiti-podataka-o-licnosti.pdf>).

Одлуком директора Института друштвених наука о образовању Етичког одбора из 2020. године за чланове Етичког одбора су именовани проф. др Војин Ракић, др Жељка Бутуровић и др Мирко Благојевић из Института друштвених наука, као и доц. др Ђорђе Кривокапић, Факултет организационих наука, и проф. др Жарко Требјешанин, професор Филозофског факултета Универзитета у Београду у пензији, а за секретарку је именована Ивана Стјеља. На конститутивној седници Етичког одбора одржаној 27. јула 2020. године за председника Етичког одбора изабран је проф. др Војин Ракић, а др Жељка Бутуровић за заменицу председника.

У 2022. години није било измена у вези са саставом Етичког одбора, као ни измена и допуна наведених аката које Етички одбор примењује у свом раду.

Активности Етичког одбора у 2022. години

У 2022. години је одржано три седнице Етичког одбора и све су биле одржане путем средстава електронске комуникације, будући да Пословник о раду Етичког одбора предвиђа ту могућност. Наиме, у 2022. години одржане су следеће седнице:

1. Седма седница Етичког одбора – 6. мај 2022. године у 12 часова
2. Осма седница Етичког одбора – 13. јун 2021. године у 12 часова
3. Девета седница Етичког одбора – 5. октобар 2021. године у 12 часова

Етички одбор је у 2022. години донео укупно 13 одлука и по једној поднетој молби се огласио ненадлежним, и то:

На Седмој седници донето је пет одлука, од чега четири у вези са подношењем предлога пројеката у оквиру програма „Идентитети“ Фонда за науку, и то по захтеву који је поднела др Весна Лукић у вези са предлогом пројекта *International student migration in the Serbian context and (re)construction of identity: main issues and inputs for policy making*, затим по захтеву који је поднео Марко Гаљак у вези са предлогом пројекта *Rethinking the demographic identity of Serbia: Moving towards a shift in public policies – DemoPolic*, по захтеву који је поднео др Бојан Тодосијевић у вези са предлогом пројекта *United we stand, polarized we fall – Reducing political polarization by promoting a common national identity* и по захтеву који је поднео др Горан Башић у вези са предлогом пројекта Очување идентитета српске националне мањине у суседним државама чланицама Европске уније (Хрватска, Мађарска и Румунија) - SRB-ID-EU. Такође, одлучивано је по захтеву који је поднео др Бојан Тодосијевић ради спровођења анкетног истраживања *Вредносни ставови грађана и грађанки о демократској трансформацији Србије у протекле три деценије (1990-2022)*.

Етички одбор је утврдио да нема етички спорних елемената у свим горенаведеним поступцима и једногласно усвојио одлуке о давању етичке сагласности за спровођење предметних истраживања/пројеката.

На Осмој седници донете су две одлуке. Прва је одлука по захтеву који је поднео др Владимир Ментус у вези са спровођењем истраживања у оквиру пројекта *Empowering Participation in Culture and Architecture: Activating Public Resources for and with Community (EPICA)* којом се даје етичка сагласност за спровођење наведеног истраживања и истовремено подносилац захтева се упутио да уколико планира да у истраживање укључи осетљиве групе о томе обавести Етички одбор. Друга је одлука по захтеву који је поднела Бранка Матијевић у вези са спровођењем истраживања у оквиру пројекта *Strategic Messaging for Democratic Values: Serbia Case Study*. Већином гласова је донета одлука да се даје етичка сагласност за спровођење наведеног истраживања, троје је гласало ЗА и један је био УЗДРЖАН.

На Деветој седници донето је шест одлука у вези са подношењем предлога пројеката у оквиру програма „Призма“ Фонда за науку. Одлучивано је по захтеву који је поднела др Марта Сјеничић у вези са предлогом пројекта *Data protection in health system of Serbia: Regulation, policies and implementation* који је поднео Институт друштвених наука; по захтеву који је поднео др Војин Ракић у вези са предлогом пројекта *ETHical Interventions for Mitigation of*

Undersupply in Medical Emergencies – ETHIMUM, који је требало да поднесе Институт друштвених наука; по захтеву који је поднела др Жељка Бутуровић у вези са предлогом пројекта *Attitudes And Behavior In Context: Political Perceptions And Childbearing Plans* који је поднео Институт друштвених наука. Затим је одлучивано по захтеву који је поднео др Иван Маринковић у вези са предлогом пројекта *Population dynamics under environmental challenges in Serbia*, који је поднео *Географски факултет Универзитета у Београду*; по захтеву који је поднела др Нена Васојевић у вези са предлогом пројекта *Smart System for Monitoring And Reliability improvement of conveyor Transport* који је поднео *Машински факултет Универзитета у Београду* и по захтеву који је поднела др Сања Филиповић у вези са предлогом пројекта *Contributing to Modern Partnerships: Assessments of Sino-EU-Serbian Relations* који је поднео Институт за међународну политику и привреду.

У наведеним случајевима су донете одлуке о давању етичке сагласности да предлози наведених пројеката буду поднети Фонду за науку у оквиру програма „Призма“.

По захтеву Марине Будић који је поднет 12. децембра 2022. Године Етички одбор се огласио ненадлежним. Тражена је етичка сагласност за постављање упитника на панел за истраживање *Lime Survey* који поседује Институт. Упитник је део емпиријског истраживања и користи се за испитивање ставова јавности у Србији о коришћењу различитих облика енергије. Истраживање које спроводимо део је нашег пројекта *Алтернативни извори енергије у Србији? - "да, али не у мом дворишту!"* и део је тематског фокуса „Зелена транзиција“. Пројекат се спроводи у оквиру програма *Србија и глобални изазови: ка праведнијим и демократскијим јавним политикама II*, у организацији Фондације за отворено друштво Србија и Института за филозофију и друштвену теорију. Председник Етичког одбора је имејлом обавестио подносиоцу да Етички одбор није надлежан за давање сагласности за истраживања која се не спровode у оквиру Института или пројекта који спроводи Институт, а у складу са Пословником Етичког одбора и Правилником о организацији и систематизацији послова Института друштвених наука у којем је у чл. 11 наведено: "Етички одбор је стручно тело Института друштвених наука које се образује ради праћења, процене и усмеравања научноистраживачког рада у **Институту** у складу са достојанством професије, поштовањем академске честитости, развојем и унапређењем морално-етичких вредности, заштитом вредности знања и уважавања и подизања свести о одговорности истраживача у научноистраживачком раду".

ПРЕДСЕДНИК ЕТИЧКОГ ОДБОРА
ИНСТИТУТА ДРУШТВЕНИХ НАУКА

др Војин Ракић, научни саветник